Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MELCHIORJA WATHELETA,
predstavljeni 15. maja 2014[1]

Zadeva C-331/13

Ilie Nicolae Nicula
proti
Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Sibiu,
Administrația Fondului pentru Mediu

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Tribunalul Sibiu (Romunija))

„Povračilo dajatve, ki ni združljiva s pravom Unije — Omejitev zneska povračila zaradi spremembe nacionalnih predpisov“

I – **Uvod**

1. Ta zadeva se uvršča na dolg seznam romunskih zadev, v katerih se je obravnavala združljivost okoljske dajatve za onesnaževanje, ki ga povzročajo motorna vozila, s členom 110 PDEU.[2] V njej se predvsem postavlja vprašanje, ali imajo romunski davčni organi na podlagi nove dajatve, imenovane „okoljska taksa“, ki ima enako naravo in isti cilj, pravico obdržati znesek, ki so ga pobrali iz naslova okoljske dajatve za onesnaževanje, ki ni združljiva s pravom Unije.

II – **Pravni okvir**

A – *Pravo Unije*

2. Člen 110 PDEU določa:

„Nobena država članica ne uvaja, neposredno ali posredno, kakršnih koli notranjih davkov na izdelke drugih držav članic, ki bi bili višji od davkov, uvedenih neposredno ali posredno na enakovrstne domače izdelke.

Prav tako nobena država članica ne uvaja takšnih notranjih davkov na izdelke drugih držav članic, s katerimi bi posredno zaščitila druge izdelke.“

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

2 — Glej sodbi Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219) in Nisipeanu (C-263/10, EU:C:2011:466) ter sklepe Druțu (C-438/10, EU:C:2011:478), Micșa (C-573/10, EU:C:2011:479), Vijulan (C-335/10, EU:C:2011:477) in Câmpean in Ciocoiu (C-97/13 in C-214/13, EU:C:2014:229).

3. Sodišče je v sodbi Tatu (EU:C:2011:219) ta člen razlagalo tako, da „nasprotuje temu, da država članica uvede okoljsko dajatev za onesnaževanje, ki jo je treba plačati za motorna vozila ob prvi registraciji v tej državi članici, če ta davčni ukrep učinkuje tako, da v tej državi članici odvrača od uporabe rabljenih vozil, ki so bila kupljena v drugih državah članicah, ne da bi hkrati odvračal od nakupa rabljenih vozil, ki so enako stara in enako rabljena, na nacionalnem trgu“.[3]

B – *Romunsko pravo*

4. Člen 4 izredne uredbe vlade št. 9/2013 o okoljski taksi za motorna vozila (v nadaljevanju: OUG št. 9/2013) določa:

„Taksa se plača samo enkrat:

(a) ob tem, ko prvi lastnik v Romuniji vpiše pridobitev lastninske pravice na motornem vozilu v evidenco pristojnih organov in pridobi potrdilo o registraciji in registrsko številko;

(b) ob ponovni vključitvi motornega vozila v nacionalni vozni park v primeru, da je bil ob izključitvi iz nacionalnega voznega parka lastniku vrnjen preostali del zneska takse […];

(c) ob vpisu lastninske pravice na rabljenem motornem vozilu, za katero ni bil plačan posebni davek za osebna vozila in motorna vozila, okoljska dajatev za onesnaževanje za motorna vozila ali dajatev za onesnaževanje z emisijami iz motornih vozil v skladu z zakonodajo, ki je veljala ob registraciji;

(d) ob vpisu lastninske pravice na rabljenem motornem vozilu za motorna vozila, za katero je sodišče odredilo povračilo [dajatve] ali registracijo brez plačila posebnega davka za osebna vozila in motorna vozila, okoljske dajatve za onesnaževanje za motorna vozila ali dajatve za onesnaževanje z emisijami iz motornih vozil.“

5. Člen 12(1) te izredne uredbe določa:

„Če je posebni davek za osebna vozila in motorna vozila, okoljska dajatev za onesnaževanje za motorna vozila ali dajatev za onesnaževanje z emisijami iz motornih vozil, ki je bil plačan, večji od takse na podlagi uporabe teh določb o okoljski taksi, izračunane v RON po menjalnem tečaju, ki se uporablja ob registraciji ali vpisu lastninske pravice na rabljenem motornem vozilu, se lahko razlika do zneska, ki je bil plačan, v skladu s postopkom, določenim s pravili o načinu uporabe te izredne uredbe, vrne izključno zavezancu za plačilo. Razlika, ki jo je treba povrniti, se izračuna s formulo, določeno v tej izredni uredbi, z elementi, ki se upoštevajo ob registraciji ali ob vpisu lastninske pravice na rabljenem motornem vozilu.“

III – **Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje**

6. Z izredno uredbo vlade št. 50/2008 o uvedbi okoljske dajatve za onesnaževanje za motorna vozila (v nadaljevanju: OUG št. 50/2008), ki je začela veljati 1. julija 2008, je bila uvedena okoljska dajatev za onesnaževanje za vozila kategorij od M1 do M3 in od N1 do N3. Obveznost plačila te dajatve je nastala ob prvi registraciji motornega vozila v Romuniji, tako da so bila obremenjena uvožena rabljena vozila.

3 — Točka 61.

7. Sodišče je razsodilo, da je ta okoljska dajatev za onesnaževanje v nasprotju s členom 110 PDEU, ker „učinkuje tako, da odvrača od uvoza in uporabe rabljenih vozil, ki so bila kupljena v drugih državah članicah, v Romuniji“.[4] Iz istega razloga je Sodišče razsodilo, da enako velja za okoljsko dajatev za onesnaževanje, uvedeno z zakonom št. 9/2012,[5] s katerim je bila 13. januarja 2012 razveljavljena OUG št. 50/2008, preden je bil zakon 15. marca 2013 razveljavljen z OUG št. 9/2013.

8. I. N. Nicula je leta 2009 kupil motorno vozilo znamke BMW 320i, ki je bilo prvič registrirano v drugi državi Evropske unije, in sicer v Nemčiji. Za registracijo tega motornega vozila v Romuniji je moral na podlagi okoljske dajatve za onesnaževanje, določene z OUG št. 50/2008, plačati 5153 RON (približno 1 200 EUR).

9. I. N. Nicula je pri romunskih davčnih organih vložil zahtevek za povračilo tega zneska, ker pa so ti zahtevek zavrnili, je vložil tožbo pri romunskem sodišču.

10. Tribunalul Sibiu (Romunija) je z upravno sodbo št. 1497/CA/2012 ugodilo tožbi, ki jo je I. N. Nicula vložil proti Agenția Fondului pentru Mediu (ki je prejemnica dajatve), in odredilo, da mora tožena stranka navedeno dajatev vrniti, potem ko je na podlagi sodbe Tatu (EU:C:2011:2019) ugotovilo, da okoljska dajatev za onesnaževanje ni združljiva s členom 110 PDEU, in zavrnilo tožbo, vloženo proti Administrația Finanțelor Publice Sibiu (ki je pobrala dajatev).

11. Curtea de Apel de Alba-Iulia je na podlagi pritožbe, vložene zoper to sodbo, 25. januarja 2013 razveljavilo to sodbo in zadevo vrnilo v razsojanje prvostopenjskemu sodišču ter za namen novega odločanja o zadevi poudarilo, da v tovrstnih sporih sodni postopek za povračilo dajatve, prejete s kršitvijo prava Unije, ni mogoč le zoper prejemnika, ampak tudi zoper subjekt, ki je dajatev pobral.

12. Potem ko je bila zadeva vpisana za namen ponovnega odločanja na Tribunalul Sibiu, je 15. marca 2013 začela veljati OUG št. 9/2013 o okoljski taksi.

13. V konkretnem primeru tožeče stranke znaša okoljska taksa na podlagi OUG št. 9/2013 za njeno motorno vozilo 8 126,44 RON, prej plačana dajatev za onesnaževanje pa je znašala 5153 RON.

14. Vendar I. N. Nicula v skladu s členom 12(1) OUG št. 9/2013 nima več pravice do povračila okoljske dajatve za onesnaževanje in pripadajočih obresti, ker so ustrezni znesek zadržali davčni in okoljski organi iz naslova okoljske takse, ker je vrednost okoljske takse višja od plačane okoljske dajatve za onesnaževanje.

15. V teh okoliščinah je Tribunalul Sibiu prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je mogoče določbe člena 6 Pogodbe o Evropski uniji, člene 17, 20 in 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in člen 110 PDEU ter načeli pravne varnosti in prepovedi *reformatio in peius*, ki sta določeni v pravu [Unije] in v sodni praksi Sodišča [sodbi Belgocodex, C-381/97, EU:C:1998:589, in Belbouab, 10/78, EU:C:1978:181], razlagati tako, da nasprotujejo predpisu, kakršen je [OUG] št. 9/2013?“

IV – **Postopek pred Sodiščem**

16. Predlog za sprejetje predhodne odločbe je na Sodišče prispel 18. junija 2013. Pisna stališča so predložili I. N. Nicula, romunska vlada in Evropska komisija.

4 — *Ibidem* (točka 58). Tudi glede spremenjenih različic OUG št. 50/2008 je bilo razsojeno, da so v nasprotju s pravom Unije, in sicer v sodbi Nisipeanu (EU:C:2011:466) ter sklepih Druțu (EU:C:2011:478); Micșa (EU:C:2011:479) in Vijulan (EU:C:2011:477).

5 — Glej sklep Câmpean in Ciocoiu (EU:C:2014:229, točke od 31 do 33).

17. Romunska vlada je z dopisom z dne 20. decembra 2013 vložila zahtevo za dodelitev zadeve velikemu senatu. Sodišče je v skladu s členom 16, tretji odstavek, Statuta tej zahtevi ugodilo. Romunska vlada je na obravnavi to zahtevo utemeljila s potrebo po zagotovitvi skladnosti sodne prakse Sodišča o obdavčitvi uvoženih rabljenih vozil.

18. Sodišče je na podlagi člena 101 Poslovnika 14. februarja 2014 od predložitvenega sodišča zahtevalo, da mu najpozneje do 5. marca 2014 posreduje pojasnila o uporabi OUG št. 9/2013 za spor o glavni stvari. Sodišče je odgovor predložitvenega sodišča prejelo 4. marca 2014.

19. Na obravnavi 25. marca 2014 so I. N. Nicula, romunska vlada in Komisija ustno podali stališča.

V – **Analiza**

A – *Dopustnost*

20. Romunska vlada meni, da ta predlog za sprejetje predhodne odločbe ni dopusten, ker odgovor na vprašanje predložitvenega sodišča ne bi bil koristen za rešitev spora o glavni stvari. Po mnenju romunske vlade se OUG št. 9/2013 za spor o glavni stvari ne uporablja iz dveh razlogov.

21. Prvič, romunska vlada meni, da zunajsodni postopek povračila morebitnih razlik med dajatvami, plačanimi na podlagi normativnih aktov, ki so veljali pred OUG št. 9/2013, in okoljsko takso, uvedeno s členom 12 te izredne uredbe, nikakor ne zadeva predložitvenega sodišča in se ne uporablja za spor o glavni stvari.

22. Romunska vlada tako meni, da ta zunajsodni postopek povračila predložitvenemu sodišču ne preprečuje, da odredi povračilo celotnega zneska, ki ga je I. N. Nicula plačal iz naslova okoljske dajatve za onesnaževanje.

23. Drugič, romunska vlada meni, da se OUG št. 9/2013, ki je začela veljati 15. marca 2013, v skladu z načelom *tempus regit actum* ne uporablja za zahtevek za povračilo okoljske dajatve za onesnaževanje, ki jo je I. N. Nicula plačal leta 2009. Zato predložitveno sodišče ne bi smelo šteti, da ga zavezuje člen 12 te izredne uredbe.

24. Sodišče je glede na te trditve zaprosilo predložitveno sodišče, naj predstavi svoje stališče glede uporabe OUG št. 9/2013, zlasti njenega člena 12, za spor o glavni stvari.

25. Predložitveno sodišče je v odgovoru, ki ga je Sodišče prejelo 13. marca 2014, potrdilo uporabo člena 12 OUG št. 9/2013 za spor o glavni stvari. Po mnenju predložitvenega sodišča je razlaga te izredne uredbe, ki jo navaja vlada, brez pravne podlage in členu 12 navedene izredne uredbe odvzema vsebino.

26. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča „v postopku, določenem v členu [267 PDEU], ki temelji na jasni delitvi nalog med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, presoja dejanskega stanja spada v pristojnost nacionalnega sodišča. Le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi potrebo po izdaji predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, in tudi ustreznost vprašanj, ki jih predloži Sodišču. Zato je Sodišče, kadar se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava [Unije], načeloma dolžno odločati“ [6].

6 — Sodba Zurita García in Choque Cabrera (C-261/08 in C-348/08, EU:C:2009:648, točka 34). Glej v tem smislu tudi sodbe IKA (C-326/00, EU:C:2003:101, točka 27), Keller (C-145/03, EU:C:2005:211, točka 33), Conseil général de la Vienne (C-419/04, EU:C:2006:419, točka 19) in Gómez-Limón Sánchez-Camacho (C-537/07, EU:C:2009:462, točka 24).

27. Ker je predložitveno sodišče potrdilo uporabo OUG št. 9/2013 za spor o glavni stvari, je treba zavrniti ugovore romunske vlade glede dopustnosti tega predloga za sprejetje predhodne odločbe.

B – *Vsebinska presoja*

28. Predložitveno sodišče želi z vprašanjem izvedeti, ali so določbe, kakršne so določbe OUG št. 9/2013, v skladu s členom 110 PDEU, z načeloma enakosti pred zakonom in prepovedi diskriminacije iz členov 20 in 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), lastninsko pravico, potrjeno v členu 17 te listine, ter načeli pravne varnosti, prepovedi retroaktivnosti zakona in prepovedi *reformatio in peius*.

1. Načela ali določbe prava Unije, ki se uporabljajo v tej zadevi

29. Bistvo očitka I. N. Niculaja je, da se s členom 12 OUG št. 9/2013 nadaljuje diskriminacija, uvedena z okoljsko dajatvijo za onesnaževanje, med rabljenimi vozili, uvoženimi v Romunijo, in vozili, ki so že bila na romunskem trgu in so bila zato oproščena plačila okoljske dajatve za onesnaževanje. Po mojem mnenju se zato tako kot v sodbah Tatu (EU:C:2011:219), Nisipeanu (EU:C:2011:466), Druțu (EU:C:2011:478), Micșa (EU:C:2011:479), Vijulan (EU:C:2011:477) ter Câmpean in Ciocoiu (EU:C:2014:229) uporabljata člen 110 PDEU, ki prepoveduje diskriminatorne dajatve, in načelo, da je treba vsako dajatev, ki se pobere s kršitvijo prava Unije, zlasti členom 110 PDEU, povrniti davčnemu zavezancu.

30. V skladu s členom 52(2) Listine se „[p]ravice, ki jih priznava ta listina in jih urejajo določbe pogodb, […] uresničujejo v skladu s pogoji in v mejah, opredeljenih v teh pogodbah“. Zato Sodišču za razlago pravo Unije ni treba preučiti, ali se za spor uporabljajo druga pravila in načela iz Listine. Enako velja za druga splošna načela, ki jih navaja predložitveno sodišče, ki pa bi se lahko na ta pravila in načela na primer sklicevalo v okviru presoje ustavnosti OUG št. 9/2013 v romunskem pravu.

2. Trditve, predložene Sodišču

31. I. N. Nicula meni, da je namen OUG št. 9/2013, ki uvaja novo okoljsko dajatev za onesnaževanje, imenovano „okoljska taksa“, ter romunskim davčnim organom omogoča, da davčnemu zavezancu povrnejo le razliko med zneskom takse in zneskom, ki ga je že plačal iz naslova okoljske dajatve za onesnaževanje, onemogočiti ukrepe za povračilo okoljske dajatve za onesnaževanje v vseh njenih oblikah, ki so obstajale pred okoljsko takso.

32. I. N. Nicula poleg tega meni, da je tudi okoljska taksa v nasprotju s členom 110 PDEU, saj uvaja diskriminacijo med:

— na eni strani, lastniki rabljenih vozil, kupljenih v državi članici, ki ni Romunija – kot je I. N. Nicula – ki so ob registraciji vozila v Romuniji plačali okoljsko dajatev za onesnaževanje, ki jim še ni bila vrnjena, ter za katere obveznost plačila okoljske takse nastane takoj z zadržanjem delnega ali celotnega zneska prej plačane dajatve, in,

— na drugi strani, lastniki vozil, že registriranih v Romuniji, za katere obveznost plačila okoljske takse nastane šele ob morebitnem vpisu prenosa lastninske pravico na tretjo osebo.

33. I. N. Nicula dodaja, da je tudi okoljska taksa diskriminatorna davčna obremenitev, ker z OUG št. 9/2013 ni zagotovljeno, da znesek takse, ki jo je treba plačati za rabljena vozila, uvožena iz druge države članice, ne preseže preostalega zneska dajatve, vključenega v vrednost enakovrstnih vozil, že registriranih v Romuniji.

34. Romunska vlada trdi, da so v OUG št. 9/2013 v celoti upoštevana pravila, določena v sodbi Tatu (EU:C:2011:219). Meni, da okoljska taksa temelji na objektivnih in preglednih merilih, kot sta delovna prostornina motorja in emisijski standard Euro oziroma emisije CO2 iz vozila. Poleg tega naj bi se v njenem znesku ustrezno upoštevala dejanska vrednost rabljenega vozila na trgu, izračunana od vstopa vozila na trg, znesek takse pa naj bi bilo mogoče izpodbijati v upravnem ali sodnem postopku, da bi se dokazalo večje zmanjšanje vrednosti, kot je določeno na podlagi lestvice o zmanjšanju vrednosti. Okoljska taksa za uvožena vozila tako po mnenju romunske vlade ne presega preostalega zneska dajatve, vključenega v vrednost enakovrstnih rabljenih motornih vozil, že registriranih na nacionalnem ozemlju.

35. Romunska vlada tudi opozarja, da je plačilo okoljske takse obvezno, obveznost zanj pa nastane ob prvem vpisu lastninske pravice na vozilih, ki so že bila v nacionalnem voznem parku pred uvedbo navedene takse, vključno z vozili, za katera prejšnje okoljske dajatve za onesnaževanje niso bile plačane, kot se je zahtevalo v sodbah Tatu (EU:C:2011:219) in Nisipeanu (EU:C:2011:466).

36. Zato romunska vlada šteje, da nacionalna zakonodaja, kakršna je OUG št. 9/2013, ni v nasprotju s členom 110 PDEU.

37. Komisija meni, da je ureditev, uvedena z OUG št. 9/2013, v nasprotju s členom 110 PDEU, ker se uporablja retroaktivno za obdavčljive dogodke, ki so se zgodili pred začetkom veljavnosti OUG št. 9/2013, tako da se z njo nadaljuje diskriminatorna praksa, ki jo je Sodišče ugotovilo v sodbi Tatu (EU:C:2011:219).

3. Presoja

38. Najprej je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso pravica pridobiti povračilo davkov, ki so bili v neki državi članici pobrani s kršitvijo prava Unije, posledica in dopolnilo pravic, ki jih posameznikom zagotavljajo predpisi prava Unije, ki prepovedujejo take davke. Država članica je torej načeloma dolžna vrniti davke, pobrane s kršitvijo prava Unije.[7] Poleg tega, če je država članica pobrala davke s kršitvijo prava Unije, imajo posamezniki pravico do povračila ne le tako pobranega davka, ampak tudi do pripadajočih obresti, in to obresti, ki tečejo od trenutka plačila davka.[8]

39. To pravilo pozna le eno izjemo, in sicer prevalitev davka na druge subjekte,[9] in ker ni urejeno s predpisi na ravni Unije, zanj veljajo nacionalna postopkovna pravila, ki morajo upoštevati načeli enakovrednosti in učinkovitosti.[10]

40. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je Sodišče že razsodilo, da je bila z vsemi različicami OUG št. 50/2008 uvedena ureditev obdavčitve, ki je odvračala od registracije rabljenih motornih vozil, kupljenih v drugih državah članicah, v Romuniji, v nasprotju s členom 110 PDEU.[11]

41. Zato je Romunija dolžna I. N. Niculaju povrniti okoljsko dajatev za onesnaževanje.

7 — Glej sodbe San Giorgio (199/82, EU:C:1983:318, točka 12), Metallgesellschaft in drugi (C-397/98 in C-410/98, EU:C:2001:134, točka 84), Test Claimants in the FII Group Litigation (C-446/04, EU:C:2006:774, točka 202) in Test Claimants in the Franked Investment Income Group Litigation (C-362/12, EU:C:2013:834, točka 30).

8 — Glej sodbo Irimie (C-565/11, EU:C:2013:250, točka 29).

9 — Glej zlasti sodbo Lady & Kid in drugi (C-398/09, EU:C:2011:540, točka 20).

10 — Glej na primer sodbi Danfoss in Sauer-Danfoss (C-94/10, EU:C:2011:674, točka 24 in navedena sodna praksa) in Irimie (EU:C:2013:250, točka 23).

11 — Sodba Nisipeanu (EU:C:2011:466, točke od 27 do 29). Glej v zvezi z OUG št. 9/2012 tudi sklep Câmpean in Ciocoiu (EU:C:2014:229, točke od 31 do 33).

42. Države članice lahko tako določijo nove davke za vozila zaradi okoljske ali splošne politike, tako da sprejmejo nove zakonodajne določbe, če ti davki ne odvračajo od uvoza izdelkov, ki izvirajo iz drugih držav članic, v korist nacionalnih izdelkov in tako z njimi ni kršen člen 110 PDEU. [12]

43. Menim torej, da so romunski organi predvsem po sodbi Tatu (EU:C:2011:219) v resnici morali izbirati med dvema možnostma, da bi izpolnili obveznosti, ki jih imajo na podlagi prava Unije: bodisi odpraviti okoljsko dajatev za onesnaževanje in zneske, prejete iz naslova te dajatve, povrniti davčnim zavezancem, ki so jo že plačali, ter v prihodnosti uvesti novo dajatev v skladu s členom 110 PDEU bodisi ohraniti okoljsko dajatev za onesnaževanje (pod katerim koli imenom), vendar plačilo te dajatve takoj zahtevati tudi od lastnikov rabljenih vozil, ki so že bila registrirana v Romuniji.

44. Namesto da bi romunska vlada izbrala eno od teh možnosti, pa se je s sprejetjem OUG št. 9/2013 dejansko odločila za ureditev, ki za vsa vozila, uvožena ali ne, uvaja novo dajatev od nekega prihodnjega datuma, hkrati pa davčnim organom omogoča, da obdržijo zneske, ki so jih nezakonito pobrali iz naslova okoljske dajatve za onesnaževanje, do prihodnjega vpisa lastninske pravice na zadevnem vozilu, s čimer bo nastala obveznost plačila okoljske takse.

45. Kot trdi predložitveno sodišče, je s členom 12 OUG št. 9/2013 povračilo okoljske dajatve za onesnaževanje, pobrane na podlagi OUG št. 50/2008, omejeno na razliko med zneskom okoljske takse in zneskom okoljske dajatve za onesnaževanje. Prej plačani znesek se torej zadrži na podlagi okoljske takse, medtem ko za vozila, ki so ob začetku veljavnosti OUG št. 50/2008 že bila registrirana v Romuniji in so bila zato oproščena plačila te dajatve, obveznost plačila okoljske takse nastane šele ob prihodnjem vpisu lastninske pravice na teh vozilih.

46. Postavlja se torej vprašanje, ali lahko država članica zavrne povračilo dajatve, ki je v nasprotju s pravom Unije, z uvedbo nove takse, za katero bi obveznost plačila morda nastala v prihodnosti, in zakonske podlage, ki davčnim organom omogoča, da obdržijo znesek, prejet iz naslova dajatve, za katero je bilo ugotovljeno, da je v nasprotju s pravom Unije, do trenutka, ko nastane obveznost plačila nove takse, saj se pobot med tema dajatvama opravi v tistem trenutku.

47. V tem okviru je treba preučiti, tudi če se ta zadeva nanaša na povračilo okoljske dajatve za onesnaževanje, in ne na uvedbo okoljske takse, ali pri povezavi členov 4 in 12 OUG št. 9/2013, s katero se povračilo okoljske dajatve za onesnaževanje odlaga na datum, ko nastane obveznost plačila okoljske takse, in to če znesek okoljske dajatve za onesnaževanje presega znesek te takse, upošteva obveznost povračila dajatev, pobranih s kršitvijo prava Unije, in hkrati odpravlja diskriminacija, prepovedana s členom 110 PDEU, ki je bila uvedena z OUG št. 50/2008. Čeprav sta I. N. Nicula in romunska vlada na obravnavi veliko razpravljala o metodologiji za izračun okoljske takse, se ta zadeva nanaša le na povračilo okoljske dajatve za onesnaževanje. Združljivost metodologije za izračun okoljske takse s členom 110 PDEU torej ni del vprašanja za predhodno odločanje.

a) Skladnost sodne prakse Sodišča o uvoženih rabljenih motornih vozilih

48. Romunska vlada je na obravnavi zahtevo za dodelitev zadeve velikemu senatu utemeljila z obstojem neskladnosti med sodbo Nádasdi in Németh [13] na eni strani ter sodbama Tatu [14] in Nisipeanu [15] na drugi.

12 — Sodba Nádasdi in Németh (C-290/05 in C-333/05, EU:C:2006:652, točka 49).

13 — EU:C:2006:652.

14 — EU:C:2011:219.

15 — EU:C:2011:466.

49. Po mnenju te vlade sodbe Nádasdi in Németh, v kateri je Sodišče razsodilo, da naj „[p]rimerjava [na novo uvoženih rabljenih vozil na Madžarsko] z rabljenimi vozili, ki so bila dana v promet na Madžarskem pred začetkom veljavnosti zakona o davku na registracijo, […] ne bi bila upoštevna“, [16] ni mogoče uskladiti s sodbama Tatu in Nisipeanu, v katerih je Sodišče preizkusilo nevtralnost okoljske dajatve za onesnaževanje za uvožena rabljena vozila in enakovrstna rabljena vozila, ki so bila na nacionalnem ozemlju registrirana pred začetkom veljavnosti OUG št. 50/2008. [17]

50. Opozarjam, da se v nasprotju s sodbami Nádasdi in Németh, Tatu ter Nisipeanu ta zadeva nanaša na tožbo za povračilo dajatve, ki je bila razglašena za nezdružljivo s členom 110 PDEU, in ne na združljivost okoljske takse s tem členom. Zato se ne postavlja vprašanje enotnosti sodne prakse Sodišča, ki ga omenja romunska vlada, saj sta v tej zadevi referenčni sodbi za zadevno okoljsko dajatev za onesnaževanje nesporno sodbi Tatu in Nisipeanu, ki sta bili izdani precej pozneje kot sodba Nádasdi in Németh.

b) Združljivost pravila, kakršno je pravilo iz člena 4 OUG št. 9/2013, s členom 110 PDEU

51. Ni sporno, da člen 110, prvi odstavek, PDEU nalaga popolnoma nevtralno notranjo obdavčitev glede konkurence med izdelki, ki so že na trgu, in enakovrstnimi uvoženimi izdelki. [18]

52. Torej je treba preučiti, ali člen 4 OUG št. 9/2013 isto takso nalaga za uvožena rabljena vozila in rabljena vozila, ki so bila v Romuniji registrirana pred začetkom veljavnosti OUG št. 50/2008 in so bila zato oproščena okoljske dajatve za onesnaževanje.

53. Menim, da točki (c) in (d) tega člena 4, kot sta formulirani, ne vsebujeta diskriminacije, ugotovljene v sodbi Tatu (EU:C:2011:219), ker nova taksa velja za rabljena vozila, ki so bila v Romuniji registrirana pred začetkom veljavnosti OUG št. 50/2008 in so bila zato oproščena okoljske dajatve za onesnaževanje, ter za rabljena vozila, za katera je romunsko sodišče na podlagi sodbe Tatu odredilo bodisi povračilo okoljske dajatve za onesnaževanje bodisi registracijo brez plačila okoljske dajatve za onesnaževanje.

54. Ne le da se okoljska taksa načeloma uporablja za obe zgoraj navedeni kategoriji, tudi obveznost njenega plačila nastane v istem trenutku, to je ob prihodnjem vpisu lastninske pravice.

55. Na podlagi te presoje bi bilo torej treba I. N. Niculaju povrniti okoljsko dajatev za onesnaževanje, ki ni združljiva s pravom Unije, ker se mu plačilo okoljske takse lahko naloži šele ob prihodnjem vpisu lastninske pravice na vozilu.

56. Ker predložitveno sodišče meni, da se člen 12 OUG št. 9/2013 uporablja tudi za obravnavani spor, je treba preučiti tudi, ali je s pravom Unije združljivo pravilo, kot je določeno v tem členu in v skladu s katerim je mogoče okoljsko dajatev za onesnaževanje (ki jo je v tem primeru plačal I. N. Nicula) vrniti, če je višja od okoljske takse, ki bi jo moral plačati za zadevno vozilo.

16 — EU:C:2006:652 (točka 49).

17 — EU:C:2011:219 (točka 38) in EU:C:2011:466 (točka 20).

18 — Glej sodbi Komisija/Danska (C-47/88, EU:C:1990:449, točki 8 in 9) in Tatu (EU:C:2011:219, točka 34).

c) Združljivost pravila, kot je pravilo iz člena 12 OUG št. 9/2013, s členom 110 PDEU in obveznost povračila dajatve, pobrane s kršitvijo prava Unije

57. Naj spomnim, da je diskriminacija, uvedena z OUG št. 50/2008, izhajala iz dejstva, da je okoljska dajatev za onesnaževanje „učink[ovala] tako, da so [bila] uvožena rabljena vozila, ki so [bila] starejša in bolj rabljena […], obremenjena z dajatvijo, ki se [je] lahko približa[la] 30 % njihove tržne vrednosti, medtem ko enakovrstna vozila, ki [so] se prodaja[la] na nacionalnem trgu rabljenih vozil, niso [bila] obremenjena z nobenim takim davčnim bremenom“.[19] Sodišče je na tej podlagi razsodilo, da okoljska dajatev za onesnaževanje „učinkuje tako, da odvrača od uvoza in uporabe rabljenih vozil, ki so bila kupljena v drugih državah članicah, v Romuniji“.[20]

58. Po mnenju romunske vlade se je Romunija uskladila s sodbama Tatu (EU:C:2011:219) in Nisipeanu (EU:C:2011:466) s tem, da je sprejela člen 4(c) OUG št. 9/2013, s katerim je obveznost plačila okoljske takse razširila na vozila, ki so že bila registrirana v Romuniji in so bila oproščena plačila okoljske dajatve za onesnaževanje, in to ob prvi spremembi lastninske pravice na teh vozilih.

59. Nasprotno menim, da člen 12 te izredne uredbe (za katerega je romunska vlada menila, da se ne uporablja za obravnavani spor)[21] ne omogoča odprave diskriminacije, uvedene s prejšnjo zakonodajo.

60. Posledica tega člena je namreč ta, da lahko davčni organi zadržijo znesek, ki so ga že pobrali iz naslova okoljske dajatve za onesnaževanje, do morebitnega vpisa lastninske pravice na zadevnem vozilu. In to ne da bi se upoštevale obresti, ki bi bile dolgovane davčnim zavezancem, ki so plačali okoljsko dajatev za onesnaževanje, ali mehanizem, predviden za povračilo te dajatve in plačilo pripadajočih obresti v primeru, da se lastninska pravica na tem vozilu v prihodnosti ne bi več vpisala.

61. Kot opozarja I. N. Nicula, vpis lastninske pravice na rabljenem vozilu, ki je ob začetku veljavnosti OUG št. 50/2008 že bilo registrirano v Romuniji ali je bilo, tako kot njegovo vozilo, uvoženo, ko je veljala ta izredna uredba, nikakor ni gotov, saj je lahko velik delež teh vozil zelo star. Enak rezultat je mogoč, če je zadevno vozilo ukradeno ali uničeno.

62. Zato se okoljska taksa, kot opozarja Komisija, ne uporablja enako za vse transakcije, ki so bile izvršene v obdobju uporabe OUG št. 50/2008. Tudi če se ta taksa uporablja za rabljena vozila, ki so že bila registrirana v Romuniji in so bila zato oproščena plačila okoljske dajatve za onesnaževanje, jo bo treba plačati šele ob prvem prenosu lastninske pravice na tem vozilu, ki se bo zgodil po začetku veljavnosti OUG št. 9/2013, medtem ko člen 12 davčnim organom omogoča, da ne povrnejo zneska okoljske dajatve za onesnaževanje, ki so ga v nasprotju s členom 110 PDEU že pobrali za rabljena uvožena vozila od začetka veljavnosti OUG št. 50/2008.

63. Romunska vlada poskuša to različno obravnavanje utemeljiti s tem, da so nekatere razlike pri obravnavanju primerljivih položajev neločljivi del zakonodajnega ukrepa, s katerim se znova vzpostavlja zakonitost na podlagi sodbe Sodišča, ki je ugotovilo, da predpis nacionalnega prava ni v skladu s pravom Unije. Ne strinjam se s tem stališčem, ki ogroža učinkovitost in enotno uporabo prava Unije. Nasprotno, države članice morajo, potem ko Sodišče ugotovi kršitev prava Unije, odpraviti to kršitev in vse njene posledice.

64. Tako kot Komisija torej menim, da člen 12 OUG št. 9/2013 ni združljiv s členom 110 PDEU in da je z njim kršena obveznost Romunije, da povrne okoljsko dajatev za onesnaževanje, ki jo je pobrala s kršitvijo tega člena Pogodbe.

19 — Sodba Tatu (EU:C:2011:219, točka 58).

20 — *Idem.*

21 — Stališče, ki ga je predložitveno sodišče zavrnilo v pisnem odgovoru na zahtevo za podrobnejše podatke, ki mu jo je poslalo Sodišče.

65. V teh okoliščinah je treba I. N. Niculaju povrniti znesek okoljske dajatve za onesnaževanje skupaj s pripadajočimi obrestmi.

66. Na vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče, je torej treba odgovoriti, da je treba člen 110 PDEU razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi obdavčitve vozil, kakršna je ta, ki je uvedena s členoma 4 in 12 OUG št. 9/2013.

C – *Časovna omejitev učinkov sodbe*

67. Če bi Sodišče razsodilo, da člen 110 PDEU nasprotuje ureditvi obdavčitve, kakršna se obravnava v tej zadevi, romunska vlada predlaga Sodišču, naj časovno omeji učinke svoje odločitve.

1. Trditve romunske vlade

68. Romunska vlada trdi, da je ravnala v dobri veri, ko je uvedla zadevno ureditev obdavčitve, in v želji, da bi upoštevala sodbi Tatu (EU:C:2011:219) in Nisipeanu (EU:C:2011:466). Dodaja, da bi povračilo pobranih zneskov Romuniji povzročilo hude težave.

69. Romunska vlada je na obravnavi trdila, da skupni znesek dajatev, pobran na podlagi OUG št. 9/2013,[22] znaša 3.288.565.944 RON (približno 750 milijonov EUR). Glede na njene ocene bi obresti od tega zneska presegle 1.583.545.688 RON (približno 360 milijonov EUR), tako da bi skupno breme za romunski proračun znašalo približno 1,1 milijarde EUR. Po mnenju romunske vlade bi ta znesek predstavljal 36,5 % primanjkljaja, predvidenega v proračunu za leto 2013, njegovo povračilo pa bi lahko ogrozilo izvajanje načrtovanih programov in projektov za varstvo okolja.

70. Poleg tega romunska vlada poudarja, da romunski proračun za leto 2013 vključuje primanjkljaj v višini 2,97 milijarde EUR ter da bi povračilo prejetih zneskov in pripadajočih obresti proračunski primanjkljaj povečalo še za 0,8 %, kar bi ogrozilo izpolnjevanje obveznosti, ki je Romuniji naložena s Pogodbo o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji, da mora čim bolj zmanjšati proračunski primanjkljaj.

71. I. N. Nicula je na obravnavi izpodbijal tudi zanesljivost številk, ki jih je navedla romunska vlada, pri čemer se je oprl na številke, ki jih je objavila Administrația Fondului pentru Mediu (uprava sklada za okolje) in po katerih znesek, prejet leta 2013 iz naslova okoljske takse po začetku veljavnosti OUG št. 9/2013, znaša približno 730 milijonov RON, in ne 3.288.565.944 RON. I. N. Nicula izpodbija tudi znesek obresti v višini 1.583.545.688 RON, vendar ne navaja druge številke. Po njegovem mnenju skupni znesek za povračilo predstavlja le 0,83 % romunskega proračuna za leto 2013.

72. Romunska vlada v repliki ni izpodbijala številk, ki jih je navedel I. N. Nicula.

22 — Romunska vlada je na vprašanje, ki sem ji ga postavil na obravnavi, potrdila, da res govori o zneskih, pobranih na podlagi OUG št. 9/2013.

2. Presoja

73. Najprej je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso razlaga posameznega pravila prava Unije, ki jo Sodišče poda pri izvrševanju pristojnosti iz člena 267 PDEU, pojasnjuje in natančneje določa pomen in obseg tega pravila, kot bi se moralo razumeti in uporabljati vse od začetka njegove veljave. Iz tega izhaja, da sodišče pravilo, ki je bilo predmet take razlage, lahko in mora uporabiti tudi za pravna razmerja, nastala in oblikovana, preden je Sodišče odločilo o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, če so sicer izpolnjeni pogoji za predložitev spora o uporabi omenjenega pravila pristojnemu sodišču. [23]

74. V sklepnih predlogih, ki sem jih predstavil v zadevi T-Mobile Austria, sem ob sklicevanju na ustaljeno sodno prakso Sodišča navedel, da sme „Sodišče […] le izjemoma z uporabo splošnega načela pravne varnosti, ki je neločljivi del pravnega reda Unije, omejiti možnost vseh zainteresiranih, da bi se sklicevali na določbo, ki jo je razložilo, z namenom izpodbijanja pravnih razmerij, ki so nastala v dobri veri. Za določitev take omejitve morata biti izpolnjeni dve bistveni merili, in sicer dobra vera zainteresiranih in nevarnost resnih težav“. [24]

75. Po mojem mnenju v obravnavani zadevi ne obstaja noben od teh dveh elementov.

76. Kar zadeva merilo dobre vere, romunska vlada ugotavlja, da je bila OUG št. 9/2013 sprejeta za zagotovitev spoštovanja obveznosti, ki so Romuniji naložene s členom 110 PDEU, kot ga je Sodišče razložilo v sodbah Tatu (EU:C:2011:219) in Nisipeanu (EU:C:2011:466).

77. Vendar se z OUG št. 9/2013, ki uvaja različno uporabo za uvožena vozila in vozila, že registrirana v Romuniji, iz razlogov, ki sem jih navedel v točkah od 59 do 64 teh sklepnih predlogov, nadaljuje diskriminacija, ki je bila prvotno uvedena z OUG št. 50/2008, česar romunska vlada ni mogla prezreti.

78. Kadar merilo dobre vere ni izpolnjeno, „ni treba preveriti, ali je izpolnjeno drugo merilo […], ki se nanaša na nevarnost resnih težav“. [25] Če bi Sodišču to koristilo, v nadaljevanju vseeno predstavljam nekaj razmislekov o tem drugem merilu.

79. Najprej naj spomnim, da je romunska vlada že predlagala časovno omejitev učinkov sodbe Nisipeanu (EU:C:2011:466). Sodišče je ob tej priložnosti razsodilo, da „obstoj finančnih posledic, ki za državo članico izhajajo iz sodbe, izdane v postopku predhodnega odločanja, sam po sebi ne upravičuje časovne omejitve učinkov te sodbe […]. Država članica, ki predlaga tako omejitev, je dolžna pred Sodiščem predstaviti številke, ki dokazujejo nevarnost hudih gospodarskih posledic […]“. [26]

80. Predlog romunske vlade je bil zavrnjen z obrazložitvijo, da „ob neobstoju natančnejših številk, iz katerih bi bilo mogoče sklepati, da bi bilo lahko romunsko gospodarstvo resno moteno zaradi posledic te sodbe, ni mogoče šteti, da je pogoj, ki se nanaša na obstoj resnih težav, dokazan“. [27]

23 — Glej sodbe Barreira Pérez (C-347/00, EU:C:2002:560, točka 44), Linneweber in Akritidis (C-453/02 in C-462/02, EU:C:2005:92, točka 41) ter Meilicke in drugi (C-292/04, EU:C:2007:132, točka 34).

24 — Sklepni predlogi T-Mobile Austria (C-616/11, EU:C:2013:691, točka 96). Glej sodbe Vroege (C-57/93, EU:C:1994:352, točka 21), Cooke (C-372/98, EU:C:2000:558, točka 42), Skov in Bilka (C-402/03, EU:C:2006:6, točka 51), Nádasdi in Németh (EU:C:2006:652, točka 63), Brzeziński (C-313/05, EU:C:2007:33, točka 56), Kalinchev (C-2/09, EU:C:2010:312, točka 50) ter Santander Asset Management SGIIC in drugi (od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 59).

25 — Sodba Transportes Jordi Besora (C-82/12, EU:C:2014:108, točka 47).

26 — Točka 34.

27 — *Ibidem* (točka 36).

81. Po mojem mnenju številke, ki jih je navedla romunska vlada, in nestrinjanje strank s temi ocenami niso upoštevni, ker se ta zadeva ne nanaša na vprašanje povračila zneskov, pobranih na podlagi OUG št. 9/2013, ampak na povračilo zneskov, pobranih na podlagi prejšnje zakonodaje in zlasti OUG št. 50/2008. Tako ob neobstoju natančnejših številk, iz katerih bi bilo mogoče sklepati, da bi bilo lahko romunsko gospodarstvo resno moteno zaradi posledic te sodbe, menim, kot je Sodišče presodilo v sodbi Nisipeanu (EU:C:2011:466), da pogoj, ki se nanaša na obstoj resnih težav, ni dokazan.

82. Kot sem navedel v točki 43 teh sklepnih predlogov, je imela romunska vlada po sodbi Tatu (EU:C:2011:219) vsekakor možnost izbire, bodisi da odpravi okoljsko dajatev za onesnaževanje in zneske, prejete iz naslova te dajatve, povrne davčnim zavezancem, ki so jo že plačali, bodisi da ohrani okoljsko dajatev za onesnaževanje (pod katerim koli imenom), vendar pa njeno plačilo takoj zahteva od lastnikov rabljenih vozil, ki so že bila registrirana v Romuniji in so bila zato oproščena plačila okoljske dajatve za onesnaževanje.

83. Ker se je romunska vlada s sprejetjem OUG št. 9/2013 odločila ohraniti okoljsko dajatev za onesnaževanje v obliki okoljske takse, je za preprečitev teh motenj v proračunu in odpravo diskriminacije, uvedene z OUG št. 50/2008, dovolj pobrati okoljsko takso na rabljena vozila, že registrirana v Romuniji, katerih lastniki so se izognili plačilu okoljske dajatve za onesnaževanje, in to takoj, ne pa ob prihodnjem vpisu lastninske pravice na ta vozila.

84. Zato se lahko romunska vlada, tudi če ima I. N. Nicula po sedanji ureditvi pravico do povračila okoljske dajatve za onesnaževanje, ki jo je plačal leta 2009, izogne proračunskemu tveganju s spremembo OUG št. 9/2013, tako da naloži plačilo okoljske takse lastnikom rabljenih vozil, ki so že bila registrirana v Romuniji ob začetku veljavnosti OUG št. 50/2008 in so bila takrat oproščena plačila okoljske dajatve za onesnaževanje.

85. Iz teh ugotovitev izhaja, da učinkov sodbe ni treba časovno omejiti.

VI – **Predlog**

86. Sodišču torej predlagam, naj na vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je postavilo Tribunalul Sibiu, odgovori:

Člen 110 PDEU je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi obdavčitve vozil, kot je ta, ki je uvedena s členoma 4 in 12 izredne uredbe vlade št. 9/2013 o okoljski taksi za motorna vozila.